

AÇIK RADYO GRUP TOPLANTILARI

(Ekim 2009)

Proje bilgileri

- Beş odak grup toplantısı yapıldı
- 10-17 Ekim 2009
- Toplam 47 katılımcı
  - 24 Kadın - 23 Erkek
  - 20-25 yaş: 8 kişi
  - 25-30 yaş: 3 kişi
  - 30-40 yaş: 11 kişi
  - 41 yaş ve üstü: 25 kişi
  - Üniversite mezunu: 37 kişi
  - Lise mezunu: 10 kişi (7'si üniversite öğrencisi)

Tartışılan başlıca temalar

- AR neden dinleniyor
- AR'ın öteki radyolardan farkı ne
- AR'ı kim dinliyor
- AR'ı dinlemeye nasıl başladılar
- AR'ın en başarılı yönleri
- AR'ın en başarısız yönleri
- AR'a yönelik temel eleřtiriler
- Programlara iliřkin görüşler
- Saptama ve öneriler
- Web sitesi
- AR olmasa/kapansa
- AR neden yaşamalı

AR neden dinleniyor/1

- Parmağımın ucundaki dünya
- Yalnızlığa eşlik
- Orada bir insan var, bir şeyler sürüyor, samimiyet var
- Benim gibi bir insan, o insan dokunuşu
- Hayal gücünü tetikliyor
- İnsanı dürten bir yanı var
- Radyo insanın zihnini canlı tutan bir şey
- Beklenti ve sürprizi doğru bir biçimde dengeliyor
- Nostaljik bir haz
- Kendi sesinizi bir başkasından duyma arayışı

AR neden dinleniyor/2

- Konular çok cazip, hiç rastlanmadığı kadar
- Farklı sözel programlar
- 24 saat dinlersin, her saat yeni bir şey öğrenerek
- Birikimin paylaşılması
- Başka hiçbir yerde bulamayacağınız şeyleri dinletmesi
- İnanığımız şeylerin bir platformu
- Dünyadaki olumsuzluklara karşı bir duruş
- Siyasi görüş, toplumsal düşünce, müzik zevki
- Taraf
- Sivil

AR neden dinleniyor/3

- Bağımsız, hiçbir grupta ya da devletle bağı yok
- Dünyanın biraz sadeleşmesine, yaşamın biraz sadeleşmesine ve daha akılcı olmasına dair de bir şeyler söylüyor
- Demokratlığın, açık düşünmenin ne olduğu
- "Bana göre AR geleceğin sesi"
- Kadıköy benim evim, AR'da da kendimi evimde hissediyorum
- Dahil olamadığım dünyaya, dahil olamadığım sohbetlere oradan ulaşıyorum. Bir yandan da iç dünyamdaki labirentleri keşfetmemi sağlıyor
- Ben 'ben olmazdım' diyemem ama bu halim olmazdı

Kim dinliyor/1

- Okur-yazarlar
- AR dinlemek bir prestij unsuru
- Kimliklerinin bir parçası
- Gençler daha eleştirel

Dinleyici görüşleri:

- "Genç sesi az"
- "Emekli ve dullarda yüksek oran"
- "Daha çok kadın"

En başarılı yönleri/1

- Samimiyet
- Açık üniversite
- Bağımsız
- Çeşitliliği, yelpazesi
- Sıradışılık
- Küresel ısınma konusunda farkındalık
- Doğru insanlara ulaşıyor/çalışıyor (programcı, konuşmacı)
- “Ben çok faydalandığımı hatırlıyorum Irak konusunda”

En başarılı yönleri/2

- İsraili bir kadın gazeteciye konuk etmişti 3 gün üst üste
- Yugoslavya yayınları
- Deprem

En başarısız yönleri

- Yayın kalitesi
  - Digitürk'ten ayrılması iyi olmadı
- Sekter tutum (çalışanların yitirilmesi)

Nasıl başladılar/tanıştılar

- İyi müzik çaldığını fark ettim ve frekansı kaydettim, ondan sonra da sürekli 15 yıldır dinliyorum
- AR'la ben uzun bir süre sadece Açık Gazete programını dinleyerek tanışmıştım.
- Kitapçı radyo frekanslarını vermişti
- Cuma Adlı Adamlar
- Bir gün bir kanalda ilginç bir sohbeta rastladım
- Cem Mumcu'yla röportaj vardı. O sohbetten sonra burada bir şeyler var dedim.

Eleřtiri/1

- Programcılar
  - Eskiden daha zengindi
  - Çok deęiřti
  - İletişim kopukluğu var
    - AR kadrosu
  - Eski heyecan yok
  - Eski teknik kadrolar yok
  - Metal yorgunluğu
- İlk başlarda muhalif kültür içinde bir alternatif
  - Şimdi bu özelliğini yitiriyor
  - Daha radikal olmalı

Eleřtiri/2

- Özellikle sabahleyin dinlerken haber programında sarkazma kaçtıkları zaman 'ne münasebet, ne hakkınız var' diye zap yapabiliyim
- Kendi aralarında özel gündemi olan, yani gerçek hayatta da özel gündemleri olan insanlar bir araya gelip radyoda program yaptıklarında, zaman zaman çok keyifli gidiyor ama zaman zaman – hoşgörürseniz- geyiğe dönüyor iş. Birdenbire sizi unutuyorlar hissine kapılıyorsunuz. O zaman birazcık 'uf, ben biraz ihmal edildim, ben neredeyim?' hissine kapıldığım oluyor.

Eleřtiri/3

- Merakla beklenen konu üçüncü sırada veriliyor, makul ama ilk iki haber 45 dakika sürünce...
- Ergenekon: Açık Gazete'de değil, başka programlarda verilmeli
  - Biraz özensiz, kestirme sonuçlar oldu
- "Şimdi bir de müjdemiz var, hıh!" deyip korkunç bir haber geliyor mesela arkasından.
  - Sarkazm
  - Müstehzi tavır
  - Duyarsızlık izlenimi

Programlar/1

- Açık gazete
  - AR'ın vitrini
- Haber
  - Bakalım dünyada neler olmuş diye başka kanala geçiyorum
    - NTV, BBC, DW vb
  - Sadece AR dinleyip dünyayı bilmek çok zor
  - AR'ın üstünlüğü:
    - Yorum
    - Bakış açısı
    - Başka yerde olmayan

Programlar/2

- Haber

- Anlık haber alma ihtiyacını çok iyi kapatamıyor olabilir
- Güncel haber vermiyor
- 24 saat haber yayını yapan radyolar o ihtiyacı karşılıyor
- Güncel/acil bir konuda "bizimkiler ne diyor" diye baktığınızda mutlaka bir şey söylüyorlardır
- Önemli olaylarda (sel, deprem, Hrant), aynı hissiyatı paylaştığınız için bir buluşma noktası, bir üs işlevi
- Öteki kanalların vermediği haberleri AR'dan, Ömer Madra'dan duydum.
- AR'daki haberler daha hayata dair, 'şurada şu var, burada bu var, şu sergiyi yapmış, öbürü bu konseri verecek'

Programlar/3

- Sanki bizim radyonun haberleri bayat, başka yerlerden alınıp da okunmuş haber intibainı veriyor hep bana. Yani sağlıklı daha iyi bir haber almak için mesela NTV'yi açıyorum ben de.
- Öğleden sonra saatlerinde yayının temposu birazcık aşağı iniyor
- Müzik programlarında, Pazar programlarında ciddi bir kalite düşüşü olduğunu düşünüyorum
- Ben AR ile samimi olana kadar kendimi rock dinliyor zannederdim
- Müzik anlamında elitist buluyorum AR'ı

Programlar/4

- CN: Küresel ısınma ve iklim?
- DTC: Ahh, ah! O dini ibadet filan gibi.
- ÜA: Beş vakit namaz yerine
- DCT: Borcu diyoruz yani tamam ama zaman zaman hakikaten 'Allahım atayım kendimi' diyorum, ama asla vazgeçmek istemiyorum.
- MG: Küresel ısınmanın adresi AR.
- ÜA: Bence AR yerine 'Küresel Isınma Radyosu' bile olabilir yani.
- MG: İleride muhtemelen de öyle olacak!

Programlar/5

- GA: Küresel ısınma dediğin, öyle 'biraz hamile' diye bir şey yok, bu var, bu olursa zaten hiçbir şeyin kıymeti yok.
- DTC: Gündem budur yani.
- GA: Onun için bunu kafaya sürekli vurmak lazım.

Saptama-öneri/1

- Gençler kendi müzik radyolarını (play list) oluşturuyor. AR'ın farkı:
  - Radyonun "söz" işlevi
  - Müzikte "öykü"
- Gençlerin radyoya çekilmesi gerekir
- Daha dinamik bir yapı
  - Cinfikirli, hayal gücünü tetikleyen programlar
- Enteraktivitenin örgütlenmesi
- Web sitesinin programcılarla ilişki aracı olarak işlevi
  - Programcılarının bloglarına web sitesinden ulaşım

Saptama-öneri/2

- AR dinleyicisi “fikir soyluları”dır
- Çok yayılmasın bozulsun
- Ben İzmir’de bir radyo kurup AR’ın İzmir’deki sinyalini oradan basabilirim
- Arşiv iyi düzenlenmeli
- Kitap, CD yapılmalı
- Platformu sürdürececek eleman yetiştirilmeli
- Açık Gazete’den önce daha geniş haber verilmeli
- Bana bir abonelik versin, ben bu aboneliği satın alayım, onun karşılığında kaçırdığım programları tekrar dinleyebilme olanağı tanısın

Saptama-öneri/3

- Bir e-mail grubu oluşturabilir AR
- İstanbul üzerine programlar eksik, semt programları
- Sanat tarihi, sinema tarihi programları yok, müzik tarihi eksik

Web sitesi

- Açık Gazete sitesi gibi
- Yayın akışını görmek için bile bir excel dosya indirmek zorundasın
- BBC'de vb, internetten dinlediğinizde, o programda çalan şarkıların listesi çıkıyor
- Web sitesinden bloglara erişim

Dinleyici destek projesi/1

- Olumsuz
  - O bir hafta boyunca sanki başka bir radyo
  - Ömer Madra'nın para istemesi ibime dokunuyor
  - Kadroyu çok yoruyor
- Olumlu
  - Katılımcılığı destekliyor, katılımı yaygınlaştırıyor
  - Radyoya dinamik bir hava veriyor
  - AR bir yerlerde yayın yapan bir mecra olmaktan çıktı, hepimizin radyosu oldu

Dinleyici destek projesi/2

- AR'ın yapısı acayip umut veriyor bana. Benzeri başka yapılar olur mu diye düşünmeme yol açıyor. Diyelim ki dinleyicilerden destek alması, bağımsız kalmak için direnmesi ve kültürü belirleyen bir yapının ayakta kalması için uğraşması.
- Her zaman dinleyici destek projesindeki o yoğun yayın dönemi gibi olsa belki çok daha fazla dinlenebilir diye düşünüyorum

AR olmasa/kapansa-1

- Damarım kesilmiş gibi olur
- Allah korusun!
- İçim karardı şimdi, nefesim kesildi
- Çok kötü olur aslında
- Türkiye'de bir eksiklik hissedilmeyebilir ama kendi hayatımızda
- Burası yaşanmaz hale gelir yahu
- Hayal kırıklığı
- Biraz abartarak, yakınımı kaybetmiş gibi olabilirim
- Çünkü aileden gibi, ailenin bir parçası
- Çok üzücü olur

AR olmasa/kapansa-2

- Çok büyük eksiklik olur. Bazen o Açık Gazete programlarında, mesela Avi askerdeydi, Ömer Bey tek başına sunuyordu, o bile eksiklikti
- Veya Avi sunuyor Ömer bey olmuyor, eksiklik
- Şekersiz kahve içmek gibi oluyor birisi olmadığı zaman
- Birinin olmaması eksiklik, tamamının olmaması herhalde çok büyük bir kayıp olur
- Herhalde üzölmek dışında ben ayaklanabilirdim öyle bir şey için. En olmadı, Okan Bayölgen'in programına çıkıp pankart açardım

AR olmasa/kapansa-3

- Kapanana kadar çözüm arayalım
- Tabii. 'Tüh kapandı!' deyip artık ne yapacağız ya da başka radyo dinleyelim diye bir seçenek olacağını sanmıyorum
- Bir şeylerin sesi daha az duyurulurdu
- Daha az farkında olurduk bir takım şeylerin
- Bu radyo eğer yayındaysa demek ki bunu dinleyenler var, o zaman umut da var diye düşünüyorum. Umudumu yitirirdim.

Neden yaşamalı

Kamu hizmeti

Katılımcı yayıncılık örneği / bağımsızlığının teminatı

Gene sıradanlığın, yalnızlığın içinde bulacağız kendimizi

Kaçak radyo, gerilla tavrı

Henüz dinlememiş ya da doğmamış insanlar ikinci bir şansa sahip olamazlar

Ömer Bey "günaydın" dediğinde ben de "günaydın" diyorum. Yani gün öyle başlıyor benim için

"İşte o yayın kesikliği döneminde bile günde 1 dakika kadar sinyali dinledik biz, saygı duruşu olsun diye"

SAM Araştırma Danışmanlık A.ř.

*Sülün Sokak 27
1. Levent 34330 İstanbul
T: 212-280 26 73
F: 212-280 26 74
samardan@samardan.com
www.samardan.com*